

QUÆSTIO MEDICA,

QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS manè diſcutienda in Scholis Medicorum, die Jovis 22 Januarii 1722.

M. PETRO MALOET DOCTORE MEDICO,

Regis Conſiliario & Medico, necnon Domûs Regiæ Invalidorum Militum ordinario, Præſide.

An incipienti Pleuritidi aliquandò Emeticum?

I.

PERICULOSIS affectibus pleuritidem annumerare ne addubires; in eo ſi quidem inhæret lateri lethalis arundo: eorum quos miſit ad plures vix reperias numerum: nullus in hominum vitam invadit frequentiùs; morbus eſt omnium anni temporum; Hyeme graſſatur & Æſtate, Vere & Autumno, frequentiùs tamen Hyeme, & Ver inter & Æſtatem; cuilibet familiaris regioni: ſive ſis Colchus an Aſſyrius, Thebis nutritus an Argis, perindè illi obnoxius es; æquo pulſat pede maſculum & fœminam, juvenem & ſenem, licèt huic ut plurimùm ſit lethalis ob virium infirmitatem, illi verò maximè periculoſus propter mali vehementiam: Pleuritidis duplicem conſtituerunt ſpeciem, non à materiâ nec à cauſâ morbi, ſed à parte laborante ſumpto diſcrimine; veram dixerunt, inflammationem membranæ coſtas ſuccingentis, plevram vocant; ſpuriam verò, quæ muſculis meſo-plevriis inſidet; quemlibet lateris dolorem pro pleuritide habere errare eſt; afficiunt thoracem dolores atrociſſimi, à quibus abeſt febris, reſpiratio ſtat facilis, pulſuſque permanet æqualis, hos ſanè Pleuritides appellaveris immeritò; horum enim ſigna ut & cauſæ ſunt diverſa: at legitimæ & nothæ Pleuritidis cauſæ, ſigna, ſymptomata ferè ſunt eadem; in illâ tamen graviora ſunt omnia, in hac verò remiſſiora; non enim adeò urget febris acuta, quæ utrique eſt aſſidua, reſpiratio nec tam difficilis, etſi crebra & parva, & latere petitus imò ſpiritus, pulſus nec ita durus & tenſus, licèt inæqualis & frequens, dolor lateris non æquè pungens & diſtendens, ſed preſſione & decubitu excandeſcens, quod in verâ Pleuritide minimè accidit, quia morbus internus; unde decubitus in latus ægrum facilis, in

ſanum verò maximè moleſtus & gravis; deorſùm enim propendens, tumor, pondere membranam diſtendit & dilacerat.

II.

APTÈ ſi curare volueris, morborum nihil te fallat origo, & caveas pro Junone nubem corripere; fœlix ſanè qui potuit malorum cognoſcere cauſas, quas caliginosâ premit nocte, non ſolùm natura, ſed & ſyſtematum Logodædaleorum farrago mirabilis, fingendique & opinandi effrœnata libido. In morbis hic ſuum commendat Archæum, quem iratum enixè ſtudet placare, furentem mulcere, territum confirmare; at quis hæc Chimæras ſpectraque volitantia non diceret? Ille toto crepat ore fibrarum corrugationes, criſpaturas, Erethiſmum. Hæc autem omnia morborum effectus, non cauſas quis non videat? Fœtus, non parentes? Opera, non opifices? Quid enim habent quod non acceperint à fluidis ſolida ſeu fibræ? Quorſum igitur iis tantùm arrogare? Qui in venis & arteriis laudabilis eſt ſanguis, dum purus liberè fluit, nullique non aptus uſui, ſi momento moveri deſinat, vitium capit, fitque rudis & indigeſta moles, morbos tantùm apta producere; in his quidem vitiari ſolida lubens fatebor, ſed vitium à fluidis mutuari, Fabio vel Judice vincam: Reclamas? Miror equidem! Exemplo ſit Pleuritis; hanc ſanè non aptiùs, quàm ab inſpiſſatâ ſanguinis diatheſi, aut quorumdam, ex quibus conflatur humoribus repetes; ſive enim frigore à balneo, refrigeratione à violento motu, aëre & potatione frigidiori, ſerum madefaciendæ plevræ dicatum ſeu perſpirationis materies lentorem & craſſitiem ſolitò majorem acquirant, hinc tùm infarctum & dilatationem plevræ glandularum, tùm vicinorum ſanguinis vaſorum compreſſionem, tùm demum ipſius moram, quin & effluxum, proximum inflammationis auctorem, facilè deduces. Non igitur Pleuritidem committant tonica vaſorum *ſtrictura*, coarctatio ſpaſmodica, fortior villorum elater, fibrarum occillatio crebrior, petulans, nec reorum delicta fluidorum luat immerita ſolidorum vis ſyſtaltica, cùm quicquid habet vitii, fluidis acceptum referat.

III.

MORBOS pleroſque à morbis diſcernere facilè quidem, & vel lippis notum & tonſoribus: ſed eorum cauſas, ut plurimùm, intricatas evolvere, & in apricum proferre, hoc opus, hic labor eſt: nec niſi verè Medico datur. Hic in cauſæ proximæ diagnoſi non quieſcit otioſus, ſed ulteriùs & ad fontem mali progreditur. Hinc affectus ſpecie prorſus ſimiles, re & origine diverſos diſtinguit; nam mobilis eſt & varia malorum natura. Nec morbum curare contentus, illius cauſam ſubducere ſatagit. In Pleuritide plevra inflammatorio tumore tentatur; hic venæ ſectionem repetitam dubiò procul poſtulat: ad hæc attendat Medicus neceſſe eſt; ſed prætereà quis modus inflammationis, quæ ſanguinis craſis, quale illius vitium, æſtimanda; & ſi quidem viſcidus & craſſus ſanguis tumorem produxerit, ſi ſtomacho tumultum lenta ferat pituita, ſi ille vinoque ciboque fervet, ſi corpus heſternis onuſtum vitiis unà prægravat animum, atque humo affigit divinæ auræ particulam, hæc ſanè Emeticum indicant, quicquid in contrarium clamitent nonnulli;

Illud in his casibus periculosum esse fuge suspicari; hoc primarum viarum educet saburram, summi mali materiam, quæ infirmo capiti, quin & pectori fluet utilis, utilis alvo; quippe illa pondus est noxium, quo sublato prosiliet sui compos natura, frænis remotis.

IV.

De Anacatharsi equidem quid malè cogitas, quæ malum altis defixum radicibus evellit & eradicat? Quid times, cæco ductus præjudicio, turbas & procellas à remedio motos componente fluctus? Quid vereris irritationem à medicamine mali irritamenta subducente? At, ais, benigniora etiam medicamenta sitim, calores, tormina, & sexcenta alia solent movere? Ab his sanguinis motus intenditur? Esto hæc locum habeant in iis, quibus siccum ardet jecur, & inquietis bilis inæstuat præcordiis, quorum sanguis fervidus ad excandescentiam pronus. At in morbis à lymphâ inspissatâ, & sero redundante oriundis, in quibus molesta est pituita, ut aliquando evenit in Pleuritide, mala quando copia ægrum sollicitat stomachum, & primas inquinavit vias, fonte hoc derivata clades in pectus fluit, tùm in Emetico stat tutissima salutis anchora, omnemque, prælibatis venæ sectionibus, paginam adimplet. Analogismum desideras. In dysenteria, quam Pleuritidi valdè affinem quidam observarunt, sæviunt dolores atrocissimi, adsunt fibrarum tensiones, vellicationes, contractiones, quæ omnia vomitorio, radice nempe brasiliensi, semel adhibito, sæpenumerò sedantur, compescuntur: hac ratione Kermes minerale, remedium non quidem novum, sed quod, cùm aliquandiu, nescio quo fato, quasi obsoletum fuerit, nuper à quibusdam renovatum est, & Regis liberalitate vulgatum, in Pleuritide & peripneumoniâ prudenter usurpatum, etiam circa initia mira præstat, tantùm valet in morbis vis emetica.

V.

Qui Medicum se profitetur morbum curare debet, non neglectâ causâ, quâ sublatâ sæpe sæpiùs hic tollitur, aut si superfit faciliùs debellatur, profligatur. Si Pleuritidem cum fœdâ ventris proluvie conjunctam advertas, si morbum peperit cibus imperfectus & ardenti hærens stomacho, in hoc educendo una manet salus; sed quid istas auferet luxuriæ sordes? Huic scopo collimare si velis, & optatam studes metam contingere, propera saginis laxare stomachum, ut crudi ponant succi pericula, & libitinam evadat æger; hunc in finem Emetico nihil præstantiùs, hoc primam eruet mali labem; primis ergo temporibus (nam in festinatione securitas, nec cunctando in Pleuritide rem restitues) celebratis aliquibus venæ sectionibus, si audacem in illo præscribendo te præstiteris, innumera avertens symptomata omne feres punctum, & metuenda pelles pericula; alioquin multa renascentur, quæ sanguinis missione cecidêre, sopitique ignes suscitabuntur. Nec te ab hoc instituto deterreat antiquitas, mendosâ Hippocratis interpretatione, occæcata: (a) *Concocta purgare & movere oportet, non cruda, neque in principiis, nisi turgeant; rarò autem turgent.* Turgent igitur aliquando, & tunc, teste Hippocrate, movenda sunt incipiente morbo; sed quò maximè vergunt ducenda, & per loca convenientia, ut nihil invitâ facias Minervâ;

(a) Hyppocr. aph. 22. sect. 1.

hoc Artis opus, dùm naturam obſequentem reperit, paratâque omnia; morbi auſpicatos contundit impetus; ſed in iis dijudicandis cautus ſis; in acutis enim *judicium difficile, experimentum periculoſum*: hæc non ſunt tyronis & imperiti, cui naſus nullus eſt, nec diſcipulo Philippi committenda; ſed majoribus curanda Medicis nempe exercitatis, qui cernant acutum, & ſapientibus; nam medendi rectè ſapere eſt fons & principium.

Ergò incipienti Pleuritidi aliquando emeticum.

Domini Doctores diſputaturi.

M. Guillelmus de Magny.	*M. Joannes-Damianus Chevalier.*	*M. Franciſcus Aignan.*
M. Gabriel-Antonius Jacques.	*M. Claudius Brunet.*	*M. Jacobus Fourneau.*
M. Claudius de la Vigne de Frecheville.	*M. Ludovicus de Santeul.*	*M. Michael-Ludovicus Reneaume de la Garenne, Regiæ Scientiarum Academiæ Socius.*

Proponebat Pariſiis GEORGIUS-ANTONIUS TARON DE LOMMEAU, Bajocenſis, Baccalaureus Medicus, A. R. S. H. 1722. à ſextâ ad meridiem.

Typis J. QUILLAU, Univerſitatis & Facultatis Medicinæ Typographi.